N°. 1953 — 1853.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00 franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 26 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 24 September.

Wij haasten ons ter kennis te brengen van onze katholieke stadgenooten het volgende stuk, met welks toezending wij vereerd zijn geworden.

FRANCISCUS JACOBUS VAN VREE, door de barmhartigheid van God en de genade van den H. Stoel Bisschop van Haarlem.

Aan de Geestelijkheid en de Geloovigen van het Dekenaat Amsterdam, *Zegen in den Heer!*

Alzoo het ons uit de getuigenissen van bevoegden gebleken is, dat het alledagelijksch vleesch eten en het gebruik van herhaalde spijzigingen iederen dag, moeten beschouwd worden als voorbehoedmiddel tegen de Aziatische Cholera, welke ziekte zich binnen Amsterdam algemeen begint te verspreiden, en alzoo dien ten gevolge ons het verzoek gedaan is, om het gebruik van vleeschspijzen op de Vastendagen te dispenseren, en op dezelfde dagen herhaalde spijzigingen toe te laten; zoo maken wij aan de Geestelijkheid en de geloovigen bekend, dat wij, krachtens de ons verleende Apostolische magt, ten behoeve der geloovigen van Amsterdam, voor den tijd dat de gemelde ziekte aldaar verspreid zal zijn, dispenseren in het gebruik van vleeschspijzen op de Vasten- en Onthoudingsdagen, zoo nogtans, dat niemand zich van visch en vleesch bij dezelfde spijziging mag bedienen, terwijl wij alsmede verklaren, dat daar ter plaatse en onder genoemde omstandigheid, de kerkelijke wet, verbiedende meer dan éens op iederen dag [illegible] niet verbindt, zoodat ieder meermalen 's daags, en inzonderheid ook 's ochtends spijzen mag gebruiken.

Wij noodigen de Geestelijkheid uit, om de geloovigen tot opregte bekeering en tot nederig gebed aan te manen, opdat de Goddelijke barmhartigheid zich door het wegnemen van den geesel doe kennen.

Gegeven te Warmond den 22 September 1853.

† FRANCISCUS J., *Bisschop van Haarlem.*

Conform het Origineel,

B. HOFMAN, *Deken van Amsterdam.*

Gisteren leverde de *Nederlander* een kurieus Nommer, dat er oorlogzuchtig uitziet, wel te verstaan voor het binnenland. Want op de gevaren, die van buiten dreigen, heeft de groene partij geen oog meer, sinds zij er in geslaagd is om beroering van binnen te veroorzaken, met behulp van buitenlandschen invloed. Hoe meer agitatie er in ons land heerscht, hoe meer de zaken haar aanstaan. Dat zich daar eene vreemde, vroeger gevreesde hand in doet gevoelen, doet niets ter zake. Het *Timeo Danaos* is voor de heeren dezerzijds niet geschreven, mits zij slechts, al ware het ook van buiten, worden bijgestaan om het land in onrust te houden.

De *Nederlander* is zeer ontevreden, dat er na maanden agitatie, bij het openen der zitting, eenige verpoozing plaats heeft. Geen wapenstilstand, dat vooral niet! Een wapenstilstand voor eene partij, die op en door de beroering alleen leven kan, is ondragelijk. Dus, men trekt het oorlogszwaard en slaat dapper om zich heen.

De eerste slagen vallen op het ministerie neder. Arm ministerie, door de groene partij in bescherming genomen met zulk een ijver, dat zij eene door haar zelve scherp veroordeelde wet aannam, alleen om te verhoeden, dat het ministerie, met geen val bedreigd, dat het niet zou worden omvergeworpen; datzelfde ministerie wordt nu door die zelfde partij aangevallen met het bitter verwijt, dat de troonrede van het nieuwe ministerie de *allures* aanneemt van het ministerie-Thorbecke, en dat »in September 1853 *na hetgeen in dezen jaarkring gebeurd is.*" Hoe is 't mogelijk?

»Geen woord over den afloop der buitengewone zitting.

»Geen woord over hetgeen den 26 April, toen de verkiezingen moesten plaats hebben, met zoo veel nadruk op den voorgrond is gesteld." Met der daad, dat stilzwijgen is voor de groene partij onuitstaanbaar, en wij beklagen haar uit den grond van ons hart, dat het ministerie haar zoo schandelijk in den steek laat.

Maar het *quos ego* van den *Nederlander* al klinkt het nog niet luid, laat zich toch reeds in de verte hooren. En de regering mag er op bedacht zijn, dat haar weldra het struikelblok zal worden bereid, waarover de Groenen het ministerie-Thorbecke ten val hebben gebragt.

Heeft het blad zich misrekend in het ministerie, het hoopt vergoeding bij de vertegenwoordiging. Na het langdradig citaat en de beknopte aanmerkingen tegen het gouvernement, komt een lief en aardig artikeltje voor de Kamers:

»Ditmaal althans vleijen wij ons dat het *adres van antwoord* in de *beide* Kamers, zal overeenkomen met den ernst der omstandigheden en met die houding eener volksvertegenwoordiging waardoor zij, aan de regten en belangen eener Christelijke en vrijheidlievende natie gedachtig, redelijken invloed en, in gemeen overleg met de kroon, overwigt op de publieke meening verkrijgt."

In dit staaltje nu van opregt *Nederlanderachtigen* stijl, dat in een langen omhaal eigenlijk niets zegt, schijnt men de Kamers uit te noodigen, om den toon aan te slaan, dien het eerste programma van het tegenwoordige ministerie onderscheidde, en waardoor zoo gevaarlijk een stoot is gegeven aan de toen heerschende agitatie. Want het is der partij altijd om agitatie te doen, waarin zij groeit en bloeit. Intusschen, dat blad weet dat het zich bij de Eerste Kamer omtrent zijne verwachting niet heeft te vleijen, en de Eerste Kamer heeft zich gehaast dat door daden te toonen. Zal zij meer kans hebben bij de Tweede Kamer? Niet veel meer. Wel is daar diskussie te wachten, en het zou menigeen leed doen, [illegible] kleur deze [illegible] zonder [illegible] hun op het hart ligt. Dan ook de Tweede Kamer heeft blijkens haar adres ten antwoord op de troonrede bij de opening der buitengewone zitting het bewijs geleverd, dat zij niet houdt van noodelooze prikkeling der volkshartstogten, en de partij zal zich, naar alle waarschijnlijkheid, ook daar op eene teleurstelling mogen voorbereiden.

Maar daarmeê is de *Nederlander* niet uit het veld geslagen. Hij heeft nog meer dan één pijl in zijn koker. Een klein bitter derde artikeltje zendt hij af op de vrijzinnige en ultramontaansche bladen. Daar heet het:

»Over de wet op de kerkgenootschappen wordt thans in de vrijzinnige en ultramontaansche bladen een diep stilzwijgen bewaard.

»Zou dit, indien de wet eene *monster-* en *verdrukkingswet* ware, het geval zijn?

»Gaarne zou men doen vergeten de buitensporigheid der overdrijving, waaraan men zich schuldig gemaakt heeft.

»Ongaarne zou men, *nu de kunstmatige opwinding voorbij is*, de redeneringen, waarvan men zich bediend heeft, nader ter toetse gebragt zien."

Men ziet hoe de *Nederlander* door den wapenstilstand van het oogenblik gedrukt wordt, en hoe hij er naar hunkert [illegible] te hebben geduurd [illegible] op nieuw [illegible] alleen aan ons, tegenpartij; de [illegible] geweten, waaraan de mannen der beroering zich schuldig hebben gemaakt? En is het niet de *Nederlander* geweest, die de wet noemde eene *politieke feil die bekommering* wekt, *verbittert* en *teleur stelt*, en, die *daarom* moest worden ingetrokken? Toch werd die wet aangenomen door de heeren, hoe anders de agitatie gaande gehouden, toen men bevond dat zij bij de Protestantsche volksmenigte verflaauwde?

Ook daarom worden thans liberale en ultra-montaansche katholieke bladen door den *Nederlander* uitgenoodigd tot een vernieuwden kamp, in de hoop van door de ontevredenheid der Katholieken en liberalen terug te werken op de protestantsche menigte, die tot hare gewone kalmte terugkeert.

De strijd wordt dan ook in een vierde artikeltje voortgezet met een aanval op die protestantsche strijdgenooten, die in April met het blad in hetzelfde vuur hebben gestaan, en thans »bijkans verschooning vragen voor hetgeen in April 1853 geschied is." Aan dezen wordt in herinnering gebragt, 1°. de »*oorzaak*" van de agitatie, »*de Pausselijke greep in het Nederlandsche staatsregt.*" Och kom! 2°. het karakter der agitatie, die »*Evangeliesch-historiesch*" was, dat wil zeggen *protestantsch*: zoodat de protestantsche quæstie tot eene politieke wordt herschapen; 3°. de *bedveling*, de »bescherming van de gelijkheid der gezindheden", door ongelijkheid van toezigt, door de Katholieken onder den druk van eene speciale wet te plaatsen.

Eindelijk in een vijfde artikel komt de *Tijd* te berde, om hem te beduiden hoe en wanneer de *Nederlander* met de Katholieken in vrede zal leven, dat is namelijk, als de Katholieken zullen hebben opgehouden te zijn wat zij zijn, katholiek, om te worden wat de *Nederlander* is, een onding, levende in en van tegenstrijdigheden en lasteringen, waarvoor wij hartelijk danken.

Genoeg is het te hebben aangetoond, hoe de heeren dezerzijds, blijken te zijn aangevallen door eene oorlogzuchtige vlaag, door de behoefte hunner pozitie, die hen drijft tot beroering. En dat noemt zich de anti-revolutionaire partij, die het behoud van Nederland en Oranje tracht te verkrijgen door dezelfde middelen, waarmede de Ledru Rollin's, de Mazzini's en de Kossuth's de wereld beroeren!

Door de bovenbesprokene oorlogzuchtige artikelen zullen onze lezers evenmin als wij voorbereid zijn op het niet onbelangrijk berigt, dat de *Nederlander* in zijn Nommer van heden geeft. Gisteren was het strijd, dien hij wilde; van daag vraagt hij vrede. De *Nederlander* immers schijnt heden niet ongenegen aan het oorlogvoeren een einde te maken en vrede te sluiten op aannemelijke voorwaarden.

Die voorwaarden formuleert hij in zijn laatste Nommer. Ten blijke van onze goede gezindheid, haasten wij ons over die voorwaarden ons gevoelen uit te spreken. Zij luiden aldus:

»Toenadering was en blijft onze wensch [Men lette op, dat het woord bepaaldelijk tot den *Tijd* gerigt is].

»Hoe is zij verkrijgbaar?

»Zoo men eene door eendragt krachtige Natie verlangt, er zij dan vrije ontwikkeling der eischen van kerkelijk leven; weerstand wanneer, onder die leus, het wereldsch gezag aangerand wordt; loyale polemiek der gezindheden; gelijkstelling op politiek terrein; weerstand tegen elke poging, van welken kant ook, om eene heerschende kerk te hebben in den voormaligen zin; onderlinge waardering en hoogschatting van hetgeen in de geschiedenis goed en lofwaardig geweest is."

Met beide handen onderteekenen wij die vredesvoorwaarden.

Ook wij zeggen uit volle overtuiging: Er zij

vrije ontwikkeling der eischen van kerkelijk leven;

weerstand wanneer, onder de leus van vrije ontwikkeling van de eischen van het kerkelijk leven, het wereldlijk gezag aangerand wordt;

loyale polemiek der gezindheden;

gelijkstelling op politiek terrein;

[illegible] poging, van welken kant ook, om eene heerschende kerk te hebben in voormaligen zin;

onderlinge waardering en hoogschatting van hetgeen in de geschiedenis goed en lofwaardig is geweest.

En niet wij alleen kunnen ja en amen zeggen op die vredesvoorwaarden: wij zouden ons zeer vergissen zoo alle welgezinden in den lande ze niet gaarne wilden onderteekenen. Welk liefelijk verschiet derhalve! De strijd houdt op en de wekladen des vredes ontluiken alom.

Een oogenblikje echter. Vredesvoorwaarden, waarmede een ieder kan instemmen, zijn die zoo onvoorwaardelijk te vertrouwen? Zou het niet noodig zijn, alvorens ze te onderteekenen, zich te verstaan over de beteekenis der gebezigde bewoordingen? Het zou anders wel eens spoedig kunnen blijken, dat wij ze in eenen anderen zin hebben opgevat, dan waarin ze ter neergeschreven zijn. Daarenboven, de *Nederlander*, die op eenen goeden voet staat met de partij der geheime genootschappen en thans nog in vrede leeft met de ministeriele

partij, zoekt nu ook op vreedzamen voet te komen met de Katholieken en de liberalen. Niets beter dan dat. Maar behoort men zich bij zulk een zoeken niet te herinneren, dat »*l'ami de tout le monde est l'ami de personne?*" En op welk oogenblik, dit ten slotte, wordt toenadering wenschelijk geacht? Op het oogenblik, dat de *Nederlander* aan het ministerie een *ultimatum* gesteld heeft. Verklaar u, zegt hij, of het vonnis over u ligt gereed. Met regels uit Molière wordt dit aan het ministerie beteekend:

„Les choses ne sont plus pour trainer en longueur,
Et voici le moment d'expliquer votre cœur.
Conserver tout le monde est votre grande étude:
Mais plus d'amusement, (1) et plus d'incertitude;
Il faut vous expliquer nettement là-dessus,
Ou bien pour un arrêt je prends votre refus."

Zullen wij derhalve niet wijs doen, wanneer wij het onderteekenen der vredesvoorwaarden nog een poosje verschuiven? De *Nederlander* houde het ons ten goede. Maar, om ook eens op onze beurt Molière te citeeren:

„Avant que nous lier, il faut nous mieux connoitre;
Et nous pourrions avoir telles complexions,
Que tous deux du marché nous nous repentirions."

In het oog van den heer van Dam van Isselt is het, op den 17 September 1853, een zeer lakenswaardig streven, het streven van enkele Protestanten om de Katholieken te benadeelen in hunne broodwinning en hen, zooveel mogelijk, te bemoeijelijken in hun levensonderhoud. Het gansche land was van meening, dat tot dien dag, de heer van Dam van de toepassing van eene uithongeringskuur op de Katholieken verre was van afkeerig te zijn. Niemand die niet wist, dat de bevordering van de belangen van het Protestantismus door middel van de verarming der Katholieken, het hoofddoel is van de geheime protestantsche genootschappen, als welker generalismus de heer van Dam van Isselt te boek staat. Niemand, daarenboven, die uit de redevoering van den heer van Dam, den 9 September ll. gehouden, niet vernomen had, dat, zoo de kerkelijke wet niet aangenomen werd, den Katholieken door de Protestanten het brood zou werden onthouden, hetgeen door den heer van Dam den lande, zonder een enkel woord van afkeuring daaraan toe te voegen, werd aangekondigd. En echter komt de heer van Dam er toe, om thans in eigen persoon openlijk af te keuren wat door de geheime genootschappen, werkzaam onder zijne impulzie en zijne leiding, sinds jaar en dag verrigt wordt! En echter komt hij er toe, om thans eene poging — zij het dan ook eene vruchtelooze poging! — aan te wenden ten einde zich bij de publieke opinie te zuiveren van den blaam, alsof hij zijne goedkeuring gehecht had aan den door hem besproken schandelijken maatregel, die, volgens zijn beweeren, op de Katholieken toegepast zou geworden zijn, zoo de Wet verworpen ware geworden! De heer van Dam van Isselt zelf moet dan wel in het binnenste zijner ziel diep doordrongen zijn van de overtuiging, dat het zeer laaghartige en zeer verachtelijke praktijken zijn, die welke door de geheime genootschappen, welker generalissimus hij is, ten nadeele der Katholieken in het werk gesteld worden.

Ziehier overigens het schrijven, waarin de heer van Dam, in de *Amsterdamsche*, tegen zijne eigene raadgevingen en tegen het gedrag zijner eigene bondgenooten opkomt en protesteert:

»*Mijnheer de Redakteur!*

»Er zijn dagbladen, die kunnen goedvinden mijne redevoering, bij gelegenheid van de discussiën over de wet, »regelende het toezigt op de verschillende kerkgenootschappen", in de Eerste Kamer gehouden, uit haar verband te rukken, ten einde mij te kunnen voorstellen aan mijne R. Katholieke landgenooten, als »de meest onverdraagzame christen in Nederland, *die den raad zou hebben gegeven aan de Protestanten, het brood te onthouden aan hunne Roomsche medeburgers*." Hoewel het niet in mijne gewoonte ligt, mij tegen couranten-artikelen te verdedigen, zoo mag ik een zoo ernstig verwijt niet op mij laten rusten.

»Ik verzoek u alzoo, de goedheid te willen hebben, het onderstaande gedeelte mijner redevoering uit het *Bijblad* te willen overnemen, opdat het blijken moge, dat men mij ten onregte beschuldigt.

»»En wanneer dan de protestantsche opgewondenheid, door onze schuld en door eene verwerping onzerzijds, op nieuw werd aangewakkerd: wanneer zij de Protestanten daartoe bragt, dat zij zochten zich zelven regt te verschaffen voor eene aangedane beleediging, die zij te regt of ten onregte, in die verwerping zouden zien, zoudt gij dan niet vreezen, Mijne Heeren! dat de rust en dat de vrede in het Vaderland zouden zijn in gevaar gebragt.

»Wat zou er worden van zoo velen onzer medeingezetenen, indien hun het brood werd onthouden, dat zij nu, door de ondersteuning der Protestantsche bevolking, kunnen vinden voor hun gezin.

»»Reeds nu, helaas! gebeurt het maar al te veel, en ik betreur het diep, dat minder verdraagzame Protestanten hunne oogen afwenden van de Katholieken enz." (*Bijblad* van 7 Sept., pag. 78)

»Ik geloof niet, dat in die woorden de raad is te vinden, om de Katholieken uit te hongeren.

»Geldermalsen, »E. W. van Dam van Isselt"
17 Sept. 1853.

(1) geen *paaijen* meer.

Men leest in de *Arnhemsche Courant*:

»Wij hebben de troonrede hooren aanvangen.

»Na de eerste woorden hebben wij niets meer kunnen hooren. Wij dachten alleen aan het begin.

»»In de laatste maanden ontving ik bewijzen van belangstelling, welke ik hoog waardeer."

»*In de laatste maanden*.

»Dat behoeft opheldering van den heer van Hall, wiens departement deze periode raakt.

»*Welke* zijn die bewijzen?

»Van *wie?*

»Van den kant van Frankrijk?

»terwijl nog niet vergeten is, wat in de April-maand van diens werking gezegd werd;

»welks *Moniteur* Hollandsche verhalen geeft, dat er een Hollandsch hart van rilt;

»welks minister onmiddellijk daarna, zonder de minste openbare aanleiding, Grootkruis der Leeuwenorde wordt gemaakt."

Men schrijft ons uit Herwen en Aerdt, dd. 23 September het volgende:

»Den 20 dezer was het voor de bewoners dezer Gemeente een ware feestdag. Onze veelgeachte Herder, de Wel Eerw. Heer H. J. Terwindt, vierde de 25 verjaardag zijner priesterwijding. Kerkgebouw en pastorie waren in en uitwendig met vlaggen en guirlandes, tusschen welke toepasselijke opschriften prijkten, smaakvol versierd. Vóór de dienst werd den Jubilaris namens de Gemeente een geschenk aangeboden, bestaande in een fraai kasuifel en velum. Ten 10 ure begon de plegtige dienst, die door de tegenwoordigheid van den zeer Eerw. Heer Willemsen, deken te Duiven, en eene talrijke priesterschaar werd opgeluisterd, en waarbij de gemeente niet weinig verrast werd met den Wel-Eerw. Heer J. Ten Brink, Pastoor van 't Loo, den kansel te zien beklimmen, om van daar het woord tot haar te rigten.

Ten twee ure werd de Jubilaris aangenaam verrast door de gezamenlijke schooljeugd, die onder het zingen van een toepasselijk lied een fraaijen bokaal kwam aanbieden, terwijl het feest des avonds werd besloten met eene serenade bij fakkellicht door de alhier bestaande Liedertafel, waarbij zich voor dien dag, een 40tal personen hadden aangesloten.

Opmerkelijk is de geest van verdraagzaamheid, die hier heerscht, want zoo wel de Protestanten als Katholieken hadden tot de opsiering, serenade en het geschenk der jeugd het hunne bijgedragen! Strekke zulks ook al tot bewijs van de achting, die onze waardige Pastoor geniet; het is tevens een bewijs, dat men hier godsdienstige verdraagzaamheid boven partijzucht stelt.

De Eerste Kamer heeft zich in hare zitting van gisteren zonder diskussie en zonder hoofdelijke stemming, vereenigd met het adres ten antwoord op de troonrede, dat door ons in ons vorig Nommer is medegedeeld. Ophelderingen zijn door het ministerie niet gegeven, omdat zij niet gevraagd zijn. Alzoo wordt ook door dit ministerie met de goedkeuring der Eerste Kamer het beginsel van den heer Thorbecke in praktijk gebragt: *Wacht op onze daden*.

Het goedgekeurde adres heeft hare beteekenis. Het geeft gullen lof aan de resultaten door het vorig ministerie bewerkt. En neemt eene eerbiedige réserve in acht omtrent dit ministerie.

Men leest in het *Weekblad voor Geneeskundigen*:

»De *Cholera* is hier ter stede sedert het vorige berigt vrij belangrijk toegenomen. Het eerste geval is den 7 September voorgekomen, de verdere gevallen bepaalden zich tot den 17den tot eenige weinige; van den 7—20 Sept. zijn in het geheel 52 gevallen aangegeven. Verder

Van	20—21	Sept.	42 gevallen.
»	21—22	»	28 »
»	22—23	»	25 »

»Het totaal bedraagt dus 147 gevallen, waarvan 86 als overleden aangegeven zijn."

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 22 Sept.: 47 cholera-lijders, 16 hersteld en 29 overleden.

Het officieele blad van Luxemburg bevat een besluit van den minister van financiën, waarbij tot het einde des jaars de invoerregten op granen, meel en peulvruchten worden afgeschaft.

Ter algemeene rekenkamer is overgebragt voor ƒ 6000 aan ingetrokken muntbilletten, zoodat thans voor ƒ 19,901,000 aan muntbilletten, krachtens de wet 1849 uitgegeven, is ingetrokken.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 23 *September*.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp, verklarend het algemeen nut van den aanleg van een kunstweg van Swichum (provincie Friesland) naar den weg van Warga naar Goutum en Leeuwarden, met daarbij behoorende memorie van toelichting, welke stukken naar de afdeelingen zijn verzonden om aldaar te worden onderzocht.

De Vergadering heeft benoemd tot leden der huishoudelijke commissie dezelfde heeren die in de afgeloopen zitting daarvan deel uitmaakten, te weten de heeren: Wintgens en Mackay, beiden bij eene eerste stemming; en tot leden der Commissie voor de Stenographie de heeren: Wintgens, van B[illegible] en de Brauw.

De Kommissie voor het opmaken van een adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp ter tafel gebragt. Dat stuk zal voor de leden gedrukt en aan hen rondgedeeld, alsmede ten fine van onderzoek naar de afdeelingen gezonden worden. Daar de heer Godefroi, tot die Kommissie behoorende, schriftelijk had berigt dat hij wegens ongesteldheid aan de werkzaamheden der Vergadering geen deel kon nemen, heeft de vierde afdeeling, waartoe die heer behoort, een ander in zijne plaats verkozen en wel den heer Meeussen.

Die Kommissie bestaat alzoo uit de heeren: Schimmelpenninck van der Wije, Dirks, van Rappard, Meeussen, en van Lennep.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 September. De aanspraak des Keizers in het kamp van Satory, luidt in zijn geheel, naar opgave van den *Moniteur*, aldus:

Officieren, Onder-officieren en Soldaten!

Op het oogenblik dat men het kamp van Satory gaat opbreken, wil ik u mijn volkomen tevredenheid betuigen.

De drie divisien die elkander hier hebben afgewisseld, hebben blijk gegeven van dien geest van krijgstucht en overeenstemming, van die liefde voor den wapenhandel, die den militairen geest aankweken, zoo noodig voor eene groote natie: Wie hebben in moeijelijke tijden steun verleend aan de rijken? Zijn het niet die vereenigingen van gewapende mannen, genomen uit het volk, gewend aan de krijgstucht, bezield door een gevoel van pligt, en die te midden van den vrede, wanneer gemeenlijk het egoismus en het belang eindigen met alles te ontzenuwen, die genegenheid voor het vaderland bewaren welke haar grond heeft in zelfverloochening en die liefde voor den roem, welke haar steun zoekt in de verachting der rijkdommen.

Ziedaar wat de legers ten allen tijde gemaakt heeft het heiligdom der eer. Zoolang dan ook de vrede duurt, bestaat er een gemeenschap van gevoelens, ik zou zelfs zeggen, een soort van *esprit de corps* tusschen ons en de buitenlandsche legers. Wij beminnen en achten hen, die elders gevoelen en handelen gelijk wij; en zoolang de staatkunde ze niet verandert in vijanden zijn wij gelukkig ze te mogen begroeten als makkers en broeders.

Ontvangt, mijne vrienden, met mijn lof wegens uw goed gedrag mijn dank voor de blijken van gehechtheid die gij mij en ook de Keizerin betoont. Maakt staat op mijne genegenheid, en gelooft mij, dat na de eer driemaal uitverkoren geweest te zijn van een geheel volk, niets mij trotscher maken kan dan het bevel te voeren over mannen gelijk gij.

— Aan het dagblad den *Constitutionnel* is eene eerste waarschuwing gegeven, vermits dit orgaan, zonder acht te geven op de officieele mededeelingen steeds voortgaat van zekere industrieele ondernemingen hoog op te geven, en andere daarentegen in minachting te brengen; voornamelijk is dit het geval met de maatschappij van het Grond-crediet; deze wordt op alle mogelijke wijze in het gunstigste licht gesteld, omdat, naar men zegt, de eigenaar van den Constitutionnel bij deze maatschappij het grootste belang heeft.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 22 September. Per telegraaf wordt uit Warschau gemeld, dat de Keizer van Rusland den 24 dezer te Olmutz zal aankomen, vergezeld van den grootvorst troonopvolger benevens een aanzienlijk gevolg.

— De prins van Pruissen wordt dagelijks ieder oogenblik in het kamp verwacht.

— De Engelsche zaakgelastigde dringt er niet op aan, dat de Porte de Weener nota onvoorwaardelijk zal aannemen, wijl, naar men verzekert, Engeland niet overeenstemt met de uitlegging, door Rusland aan de woorden der nota gegeven.

— Volgens berigten uit de Donaustreken ontvangen, heeft Omar Pacha, de daar bevolen verdedigingswerken aan de oevers der rivier in oogenschouw genomen. Hij moet zeer voldaan zijn geweest over de wijze, waarop zijne bevelen waren ten uitvoer gelegd. De Russen in het binnenste der provincie gelegerd, hadden nog geen poging gedaan, om den linker rivieroever over te trekken, en Omar Pacha dacht er niet aan, om den vloed

over te steken en de Russen aan te vallen. Hij maakte zich gereed, om, zoo het noodig werd, zich gedurende den winter veilig te kunnen verschansen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 September.

BEVALLEN (20 Sept.): F. Bolte, geb. Schwarz, Z. — (22 Sept.): Vrouwe E. M. Nolthenius, geb. Weymar, D. - J. van Nierop, geb. Keyzer. D.

OVERLEDEN (20 Sept.): H. Bosch, 76 j. - C. van der Horst, 62 j. — (21 Sept.): J. Schuhman, 25 j. - J. A. Knebel, 41 j. - C. C. Spiegelberg, 18 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	Rente	23 Sept. 4½ u. gebl.	24 Sept.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61 1/16	60 7/16 a	61¼	60 1/16
Dito Dito	3	75⅛	73⅞	74⅛	74⅛
Dito Dito	4	93 1/16	93½	93⅝	
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		51⅛	51¼		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	22¼	21½	21 15/16	21½
Dito	3	46½	46½		
Dito Binnenl. à 6/m.		42¼	41¾		
Coup. Bewijzen.		5¾	5⅝		
Amortisable Schuld		5	4¾	4 13/16	
PORTUGAL te Londen	5	38 13/16	37¼	37¼	37⅜
Dito uitgestelde		16¼			
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5	108			
Dito Dito 1828 en 1829			107		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		98⅛	97¼		
Dito	4½				
Dito bij Hope	4				
Dito bij Stieglitz en C°.					
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5	104½			
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		7¼			
POLEN, Certifikaten	4	85⅛	83½		
Dito Aand. à fl. 500		160½			
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 9/16			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 /					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	80⅝	78⅞	79¼	
Dito 1852					
Dito 1847	2½	41 9/16	40¾	40⅞	
Dito 1851	2½	41½	40¾	40⅞	
Dito 1849	5	93⅛	92⅛		
Ween, Bank bij Goll en C°.					
Dito	4				
Letter B	5	93⅝	92¾		
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito	250				
NAPELS, Cert. Lam. en Bouwer	5 pCt				
BRAZILIE te Londen 1824	5	97¼			
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½	73⅛	68½	71	
MEXICO Nieuwe	3	24	22½	23	
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		9⅛	8⅜	8 13/16	
ECUADOR à £ 100		4	4		

Mexiko onbepaalde 22¼, ½.

De gevoelige daling, welke heden onze fondsenmarkt ondervond, worde toegeschreven aan een ontvangen telegrafisch berigt van Londen, behelzende zeer ongunstige berigten betreffende de Oostersche quaestie, benevens de merkelijke lager notering der Londensche beurs.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ 3 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56⅜	Livorno	2/m.	f 39⅛
»	zigt	» 56⅝	Napels	»	» 84½
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg	»	» 1.88
»	½/m.	» 56	Weenen	6/w.	» 32
Madrid	2/m.	» 244	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 244	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 241	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 54⅞, 1840/1842 4½ pc. 97⅞; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21¾; Binnenl. 3 pc. 42¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 83⅞.

PARIJS, 23 Sept. Fransche 3 pc. 76.55; 4½ pc. 101.90; Spanje 3 pc. Binnenl. 42; id. 1 pc. 22¼; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —.

LONDEN, 23 Sept. Cons. kont. 94⅜ a —; op tijd 94⅜ a —; Braz. 100 a 101 1829/39 100 a 102; 1852 97 a 98½ Den. 3 pc. — a —; 5 pc. — a —; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 9 a 9¾; Mexiko Nieuwe 24⅝ a —; Peru 4½ pc. N. 75 a 76; Uitgest. 53 a 55; Rusl. 1822 5 pc. — a —; (N.) 4½ pc. — a —; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. — a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22½ a —; 3 pc. 46¼ a 46¾; Coup. cert. 5⅝ a 5¾; Passive 5 a 5¼; Holl. 2½ pc. 63 a 63½; id. 4 pc. 97 a 97½; Venez. 36 a 38; Uitg. 14 a 16; Wissel op Amsterdam f 11.18½; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 23 Sept. Met. 5 pc. 93⅜; Bank-Aktien 1347; dito Lr. B 107½; Wissel op Londen 10.44; Zilver 10¼.

BERLIJN, 22 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 91¾; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 96⅛; Pools. 4 pc. 89¼; Loten fl. 500 89¾. Oost. Met. 5 pc. 86; Amsterdam zigt 142½; id. 2/m. 141⅝.

HAMBURG, 22 Sept. Rusl. Cert. 104; Oostenrijk Met. 5 pc. 93; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pCt. 39¼.

FRANKFORT, 23 Sept. Met. 5 pCt. 84⅜; W. Bank-Aktiën 1446; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 22 7/16; id. 3 pCt. 42¼; Wissel op Weenen 108⅝.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 25 September.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De markt blijft in eene zeer gunstige stemming, met vaste prijzen en belangrijke verzendingen.

THEE zonder zaken goed prijshoudend.

TABAK. In de Noord-Amerikaansche soorten hebben geene omzettingen in de eerste hand plaats gehad, door de bijna geheel ontbloote markt. De aangekomene Lading *Adolphine* van Baltimore heeft men begonnen te lossen en zullen daarvan niet meer dan cirka 300 vaten ter markt verschijnen. — Van *Java* heeft men de partij 580 pakken D M V O onderzocht en vrij grof van blad bevonden. Zoo het schijnt wordt met den verkoop derzelve geen bijzonderen haast gemaakt.

SUIKER. De kooplust in de te Rotterdam op 19 ll. bij de N. H. M. gehoudene veiling over 60614 kranjangs *Java*, was vrij kalm en hebben de daarin besteede prijzen zelfs met moeite de taxatie bereikt, ofschoon vrij algemeen een hooger afloop te verwachten was. — Het blijkt dat door den gestadige verkoop van zeilende partijen *Java*, de raffinadeurs geene oorzaak hadden om dringende koopers te zijn. — Gisteren zijn nog uit de eerste hand verkocht: 2071 kranjangs *Java*, ex *Javas Welvaren* tot f ¼ onder de middelprijzen der voormelde veiling om van boord te ontvangen. — *Surinaamsch* iets minder gewild met vaste prijzen. — Tegen 27 dezer zijn hiervan in veiling aangeslagen: 526 vaten en 208 zakken. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer*. In het begin der week waren de omzettingen nog al zeer uitgebreid en zijn er van *Crushed* de volgende verkoopen bekend geworden: Te leveren in November, 100 mille kilo B & H N°. 1 en 2 tot f 31¼ en 30¾; 200 mille kilo W & Z tot f 30¾; 50 mille kilo N S R N° 2 per December tot f 33½. De prijsvorderingen zijn nu algemeen f ½ a ¾ hooger waarop de kooplust merkelijk verminderd is, hoewel de raffinadeurs ongenegen zijn op latere termijnen kontrakten te sluiten. — In *Consumtie* is sedert onze laatste prijsopgave geene verandering te vermelden.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat*. Bij de aanhoudende spekulatiegeest voor dit artikel hebben zich nu ook nog eenige orders voor uitvoer gevraagd, waardoor de omzettingen in Prima soort tot 230 cs. belangrijk zijn geweest. — *Noten* N° 2 200 cs., N° 3 150, N° 4 104 cs. — *Foelij* C & D 206 a 208 cs. — *Nagelen*. Amboina N° 1 48 cs., N° 2 47 cs., N° 3 45 a 48 cs. — De aandacht blijft algemeen gevestigd op de veiling van Specerijen tegen 29 dezer.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten* blijven zonder handel. — *Rozijnen*. Nieuw rood *Smirna* voor uitvoer tot f 20 a 20½ goed te plaatsen. Nieuw Samos f 14 a 15, 1 jarig f 11 a 12 prijshoudend.

RIJST. Door de aanhoudende rijzing der graanprijzen is het met dit artikel aanmerkelijk beter geworden, zoowel voor spekulatie, uitvoer als voor consumtie zijn er belangrijke partijen gepeld *Aracan* en *Java* op levering verhandeld tot verbeterde prijzen. Ook voor ongepeld *Aracan* bestond veel vraag en is hiervoor f 7⅜ a 7½ koulant te bedingen.

POTASCH iets vaster. *Petersburger* op f 18 a 18½ E. gehouden.

VERFWAREN. *Indigo*. In de eergisteren alhier gehoudene veiling over 50/1 en 1052/2 kisten *Java* waren de koopers over het algemeen vrij kalm, de prijzen zijn echter in verhouding der laatste voorjaars-veilingen iets hooger aan te nemen: de ordinaire en middelsoorten 10 a 40 cs. hooger; de goede en zachtere soorten waren het prijsmatigste en zijn van pari tot 20 cs. hooger geloopen; de fijne en zeer fijne 10 a 30 cs. hooger. — Men is nu het resultaat nog te wachten der veiling te Rotterdam op 26 dezer.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 °/₈ eerste soort f 28, tweede soort f 27. — *Moutwijn* 91 °/₀ f 23 pr. vat a kont.

METALEN. *Banca-Tin* niet onder f 73 te koop met weinig omgang. — *Koper*. Russisch iets vaster. *Oud blad* met f 110 betaald.

VETWAREN. *Talk* zeer vast met weinig voorraad. — *Traan* met weinig handel, prijshoudend. — *Patentolij* f 41¼ a kontant. — *Ansjovisch* onveranderd.

HONIG en WAS blijven willig gestemd. — *Inlandsch geel Was* f 90 a 92. — *Honig*, nieuwe *Amersfoortsche* op f 17 a f 17½ gehouden. *Havana* tot f 16 a 16½ E. te bekomen.

ROTTERDAM, 23 September. De heden geveilde 1418 bn. Java Koffij, aangevoerd per *Cornelis Wernard Eduard*, zijn geheel opgehouden tot 30 1/2 c.

GRAANMARKT.

UTRECHT, 21 Sept. Tarwe f 14,25 a 15,00, dito nieuwe f 13,50 a 14,50; dito (raauw-arige) f 15,25 a 16,25; dito nieuwe f 15,25 a 16. — Rogge f 8,75 tot f 9,90; dito nieuwe f —,— a f —,—; Garst f 6,50 a 7,00; Boekweit f 7,50 a 8,00; Haver f 4,25 tot f 5,00; Boter f 0,84 tot f 1,08, het Ned. ℔; L. Kaas f 30 tot f 34 de 100 Ned. ponden; Aardappelen f 2,70 a f 3,40, per Ned. mud.

MIDDELBURG, 22 Sept. Tarwe, jarige Zeeuwsche (1852) f 12,50, dito puike Nieuwe f 12,50 a 13,25; puike jarige Walchersche voor den regen binnen (1852) f 13,50, puike jarige dito f 12,75 a 13; puike Nieuwe voor de Zaai f 13,50, andere goede soorten f 13, mindere f 12,50. — Rogge. Puike Nieuwe f 9,75 a 10 naar deugd. — Gerst. Winter een kleinigheid f 5,80; puike Zomer f 6,30. — Walch. Witteboonen puike f 12 a 12,50. Bruineboonen f 12,50 a 13. Nieuwe dito Paardeboonen f 6,60 tot 7. Zeeuwsche Paardeboonen f 6,50 a 6,75. — Walch. Groene Erwten naar deugd van f 8,75 a 9,30; groote f 10 a 10,50. — Zeeuwsche Groene Erwten f 8,50 a 8,75. — Koolzaad f 13, enkeld f 13,25.

ANTWERPEN, 23 Sept. *Graanmarkt*. Ferme markt en tamelijk veel zaken gedaan in Tarwe. Betaald voor Oostzee f 16¾ tot f 17 a f 13¾ tot f 14 voor Kubanka per 80 kil. In fransche Rogge eene partij gedaan tot onbekenden prijs.

Huiden. De gedurende de week plaats gehad hebbende verkoopen, bestaan in ongeveer 4500 drooge, 1200 gezouten B A en Montevideo en 800 gezoute paarden huiden, tot stijve prijzen.

Rijst. Heden verkocht eenige 100e zakken gepelde Arracan en Patras tot zeer ferme prijzen gedaan. Wij vernemen den verkoop uit de tweede hand van ongeveer 1500 zakken Arracan (uncleaned) tot f 7⅛ Entrepot.

Suiker. Ruwe. Een koop is bekend van 265 kisten blonde Havana.

LONDEN, 22 Sept. *Koffij*. Natif niet gevraagd, maar ferm; men heeft betaald 47 s. 6 d. tot 48 s. voor gemeen en goed ord. Voor Plantage eischt men den vollen prijs; de vraag mindert echter, vooral voor konsumptie; terwijl de vraag beperkter is dan vroeger. Zeilende ladingen van Brazil en St. Domingo blijven gevraagd.

Talk. Zeer ferm; de houders zijn tot verkoopen niet genegen; men noteert 56 s. 6 d. in loco 56 s. tot 56 s. 6 d. voor de drie laatste maanden, en 57 s. a 57 s. 6 d. voor de lente.

LIVERPOOL, 22 Sept. *Katoen*. Flaauwe markt en lagere prijzen; ⅛ minder dan de prijzen van Vrijdag. Verkocht 6000 b.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 23 Sept. B. Aufmorth, Almelo, Batavia. - P. E. Landbergh, Elize, Bahia - J. de Azovido Camario, de Beurs, id., l. v. Falmouth - T. Stainer, Delphyn, Fernambuck.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 14den Julij, bij kaap Agulhas, Henriette Maria, kapt. Wiegmink, van Banjoewangie l. van Mauritius n. Amsterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Almelo, Aufmorth. 2040 b. Koffij, 1836 krj. Suiker, 588 sch. Tin. 1850 b. Bindrottingen, N. H. M.

BAHIA, Irene, Taijlor. 588 k. 189 z., 138 vtj. Suiker, Order.

SURINAME, Elisabeth, Haverhult, 56 v. Suiker, L. Bienfait en Soon; 60 v. dito Fraessenet en van Baak; 22 v. dito, J. en Th. van Marseles; 15 v. dito, Rothuis en Co.; 6 v. dito, van Halmael en Comp.; 6 v. dito, J. J. Kleeblad; 29 v. dito, A. Campbell en Comp., te Rotterdam, 10 b. Katoen, J. D. Altman.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 24 September in lading naar:

Keulen	H. Berns, Coln N°. 16.
»	J. Noll, Catharina.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron	A. Hartman, Ludwighaven N°. 62.
Duisburg	J. L. Arere, Odilia.
Urdingen & Ruhort	D. Jansen, vrouw Maria.
Mainz	W. Hupert, Mainz N°. 7.
Heilbron	G. G. Smith, Clio.
Wesel	J. Beijer, Jonge Wilhelmina.
Manheim	P. M. Itschert, Fortuna.
Dusseldorp & Neus	P. van der Poll, Helena.

Rijnhoogte — ARNHEM 23 Sept. 1 el 46 duim. KEULEN 22 » 7 vt. 3 »

ADVERTENTIEN.

Collège Pensionnat de Notre-Dame, à Tongres, près de Liège.

Cette Institution est placée sous le patronage de Mgr. l'Evêque de Liège. Les études y sont organisées de manière à préparer convenablement les jeunes gens à la carrière de l'Industrie ou du commerce. La langue française y est l'objet de soins tout particuliers. On y enseigne, en même temps, le Hollandais, l'Allemand et l'Anglais, les Mathématiques, l'histoire, la Géographie, les Sciences Commerciales, le Dessin, la Mécanique, la Calligraphie, la Musique vocale, et tout ce qui doit concourir à former et à compléter l'éducation de la jeunesse.

Cet établissement convient spécialement aux jeunes hollandais qui désirent acquérir une connaissance solide de la langue française, et une bonne prononciation.

Le prix de la pension est de 400 fr. La nouvelle année scolaire commence le 4 Octobre.

Le prospectus se distribue au bureau de ce journal.

3240) Le Directeur, L. A. Robyns, Prêtre.

Men verlangt eene **DIENSTBODE**, goed kunnende koken en het huiswerk verrigten. Adres *franco* met opgaaf bij wien men in dienst is, en hoe lang men in eene betrekking is werkzaam geweest, onder de letters N. N. bij den Uitgever dezer Courant. (3300)

Een fatsoenlijk Jongeling, 17 jaren oud, van de R. Catholijke Godsdienst, kunnende lezen, schrijven, rekenen en de Fransche taal verstaande, wenschte eene gelegenheid te vinden, bij menschen van dezelfde godsdienst, om in den Handel van **MANUFACTUREN** te worden opgeleid, met kost, inwoning enz. Men gelieve zich met *franco* brieven te adresseren onder Letter S. bij den Boekhandelaar C. L. van Langenhuysen, Singel bij de Beulingsluis. (3301)

De onaangenaamheid, de teleurstelling, de onophoudelijke onkosten van het vruchtelooze gebruik van Geneesmiddelen wordt thans gelukkig vervangen door het nuttigen van het voedsel

Du Barry's Revalenta Arabica,

hetwelk door eene aangename en natuurlijke werking op het gestel, langdurige en uitputtende ziekten geneest en voor pijn en zwakte, kracht en gezondheid in de plaats stelt. Onder degenen, welke het genot van het leven daaraan te danken hebben, behooren lieden van alle mogelijke maatschappelijke standen en bedieningen, en het is een bewijs, dat het gevoel van dankbaarheid zeer algemeen is, wanneer wij over de **VIJFTIG DUIZEND** der aldus herstelde lijders openlijk hunne dankbaarheid hooren betuigen voor de weldaden, welke zij daardoor ondervonden. De pair en de geestelijke, de regtsgeleerde en de geneeskundige, de officier ter zee en te land, de koopman, de winkelier en zelfs de schamele handwerksman hebben zich vereenigd in deze eenparige en onvergelijkelijke getuigenis. Hunne betuigingen zijn alle in denzelfden geest als die, welke de mededeeling kenmerkt van Mr. Ewans Pepperel, welke zijnen brief aanvangt met te zeggen: „Vele jaren was ik een martelaar van slechte spijsvertering, zoo brandend gevoel in de maag, verstopping en zenuwachtigheid in zulk een graad, dat ik niet in staat was om alleen in mijne kamer te zijn of alleen uit te gaan, daar ik onophoudelijk vervuld was van eene onbegrijpelijke vrees; ik viel dikwijls in onmagt en bleef dan omstreeks een half uur bewusteloos. Ik raadpleegde drie uitmuntende geneesheeren, en gebruikte hunne voorschriften geruimen tijd, maar mijne kwalen vermeerderden slechts onder hunne behandeling. Uw uitmuntend voedsel, ik verklaar het met genoegen, bewerkte onmiddelijk beterschap, en ik ben thans, na het twee weken te hebben gebruikt, een geheel ander wezen, heb uitmuntenden eetlust, eene zuivere tong, ben bevrijd van het zuur en het branden in de maag, regelmatig in mijne verrigtingen, terwijl ik van dag tot dag in kracht toeneem. Mijne zenuwen zijn volkomen hersteld, ik geniet een verkwikkenden slaap. Met dankbaarheid jegens u voor dit gelukkig herstel, blijf ik, enz. (get.) Ewans Pepperel." Een andere Heer, die zoo als Mr. den Heer Du Barry verzocht de lijders naar hem te verwijzen, verklaart met betuigingen van erkentelijkheid: „Ik heb mij overtuigd, dat uw onvergelijkelijk voedsel een onfeilbaar voorbehoedmiddel is voor de ziekte, die dames zijn even uitbundig in hare lofuitingen. Miss M. ... in Leiland betuigt haren dank voor het herstel van eene slechte spijsvertering en hardlijvigheid, waaraan zij sedert jaren geleden heeft. Miss M. houdt het voedsel van Du Barry voor een hoogst onschatbaar voedsel voor ziekelijke menschen, daar het uitermate voedzaam is, versterkend en verkwikkend, en zij zal er zich een genoegen uit maken, om het hare vrienden aan te raden." Hetgeen kranken het meest behoeven, is de zekerheid, dat het hun aanbevolen middel volkomen in staat is, om hun verligting te verschaffen, dat zij niet meer eene treurige aaneenschakeling behoeven te ondergaan van pogingen tot herstel en teleurstellingen, zoo als zij zoo dikwijls gedaan hebben. Deze zekerheid bezitten zij nu en het is geene overdrevenheid, wanneer wij vast vertrouwen, dat dit eerlaug door millioenen gestaafd zal worden. Voor verdere bijzonderheden verwijzen wij onze lezers naar de aankondiging van de H H. Barry du Barry & C°., in onze dagbladen.

Een, de Gezondheid bevorderend Voedsel is in deze dagen dubbeld aanbevelenswaardig. (3299)

FABRIJK VAN KERKGEWADEN,

te Uden Prov. Noord-Brabant.

Tot **FABRIJKSPRIJZEN** zijn in onze Fabrijk verkrijgbaar: KASUIFELS à *f* 20 en hooger in alle kleuren, KOORKAPPEN à *f* 30 en hooger. TWEE DALMATIEKEN *f* 40 en hooger. GEHEEL OFFICIE *f* 90 en hooger. HUMERALEN, ANTIPENDIUMS, COMMUNIEKLEEDEN, PROCESSIEVANEN, met afbeeldsels van heiligen, H. OLIEBEURSEN, STOLEN, KAPITTELSTOKKEN, LESSENAARSKLEEDJES, CINGELS voor Albten. KRUISEN, BANDEN en VOERING voor Kasuifels, Koorkappen en Dalmatieken. ZIJDEN STOFFEN, GALONNEN, FRANJES, PAILLETTEN, GOUDDRAAD, TROSSEN, KOORD, en verder alle tot kerkgewaden benoodigde stoffen. **WITTE WAS** à *f* 1.10 het ½ Ned. ℔. **WITTE ALTAARKAARSEN.** AMERIKAANSCHE KLOKKEN en PENDULEN, het gangwerk van *verguld koper* en *mahonien* kasten. Prijs *f* 14.00.

(3296) F. VAN DE BURGT.

Belangrijk Berigt.

VOOR

R. K. SEMINARIEN, COLLEGIEN, PENSIONNATEN, ENZ.

voor *f* 6.— in plaats van *f* 15.90

J. J. ARKESTEYN en ZOON, te *'s Hertogenbosch*, zullen van heden af, tot aan Ulterior, tegen prijs van *f* 6.— leveren, terwijl zij bij getallen nog meer voordeelen zullen verleenen:

G. F. WIEDEMANN,

Handboek der Algemeene Wereldgeschiedenis.

4 zware Deelen, in 8 lijvige Afleveringen, bevattende te zamen ruim 165 vellen compressen druk, in gr. 12mo of 24 bladzijden per vel.

Het oorspronkelijke dezer *Algemeene Geschiedenis*, dat in *Duitschland* met regt voor *klassiek* wordt gehouden, en waarvan de hierbij aangebodene Nederduitsche vertaling, met een aantal hoogst belangrijke aanteekeningen door den kundigen Vertaler verrijkt is, kan zeker het volledigste en bruikbaarste *Handboek der Algemeene Geschiedenis* genoemd worden, dat er voor katholieken in het Nederduitsch bestaat; het is algemeen te gunstig bekend dan dat hierbij eene verdere aanbeveling zoude noodig zijn.

Verder:

voor *f* 3.— in plaats van *f* 7.—

G. F. WIEDEMANN, *Geschiedenis der Fransche Omwenteling*, in het laatst der vorige eeuw, benevens de *Geschiedenis van het Fransche Keizerrijk onder* Napoleon I; 3 Deelen in gr. 8vo, bevattende te zamen 70 vellen druks.

Het tijdvak der Geschiedenis in deze beide werken op eene meesterlijke wijze behandeld, is te naauw met de groote gebeurtenissen van onzen leeftijd verbonden, dan dat de Uitgevers niet zouden mogen verwachten, dat deze voordeelige aanbieding aan elken beoefenaar der oorzaken en gevolgen van omwentelingen en hevige schokken in het Staatsbestuur en de volksbetrekkingen hoogst welkom zal zijn.

De Deelen of Afleveringen ter completering zullen van beide werken naar bovenstaande prijzen berekend worden. (3298)

(3289) De Boekh. J. T. SOMMER, te Almelo, heeft *alom* verzonden, en mede verkrijgbaar gesteld, te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS, en te 's Bosch bij Gebr. VERHOEVEN:

DE WAARHEID IS EEUWIG EN ONVERANDERLIJK, of Diamant of Glas, aan alle Christenen ter overweging voorgedragen, en Het Leninisch ... door Dr. Alban Stolz. *Kerkelijk goedgekeurd.* Prijs *f* 0 50.

(3293) Bij Gebr. VERHOEVEN zijn voorhanden en bij hunne gewone Correspondenten verkrijgbaar:

Casus Conscientiae

de mandato olim Emini. S. R. E. Card.

PROSPERI LAMBERTINI

Bononiae Archiep. etc. deinde

S. D. P. Benedicti XIV.

Propositi ac resoluti.

Opus confessariis omnibus atque animarum curam gerentibus, perutile ac necessarium. 4 vol. in 12°. Prijs *f* 2.85.

R. P. LEONARDI LESSII S. J.

DIVINARUM PERFECTIONUM

compendiaria expositio,

ad mentem sursum elevandum, et maximum virtutum actus facili modo excitandos. 18°. Prijs . . . *f* 0.60

PLANS D'INSTRUCTIONS

sur les principaux sujets de la morale chrétienne.

2me édition, revue et corrigée, 2 vol. *f* 2.15.

Nouveaux Plans de Prônes

de sermons, de méditations et d'instructions familières contenant plusieurs sujets pour chaque Dimanche et pour les fêtes fixes et mobiles. Prix . . . *f* 1.50.

TRACTATUS DE PRINCIPIIS

JURIS CANONICI

auctore D. Bouix, 12°. . . . . *f* 1.20.

J. B. PIANCIANI S. J.

in historiam creationis mosaicam commentatio, in 8°. *f* 1.20

LA PHILOSOPHIE

du Catéchisme Catholique, par l'abbé Martinet (auteur de Platon Polichinelle) 2 vol. 18°. . . . *f* 1.00

DE WAARHEID IS EEUWIG

en onveranderlijk, of

DIAMANT OF GLAS.

door ALBAN STOLZ. Prijs . . . . . *f* 0 50

MAANDELIJKSCHE KRONIJK,

Geschiedenis ... portretten, de 12 afleveringen ...

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen, en wordt met succes gedebiteerd:

LETTRE A L'AUTUER

DE LA

BROCHURE,

INTITULÉE:

DÉFENSE DES SOCIÉTÉS SECRÈTES PROTESTANTES

DANS LES

PAYS-BAS

...

EEN WOORD OVER

DE INQUIZITIE;

Kantteekening op het jongste geschrift van

Mr. FRUIN,

door J. A. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 30 Cents.

INLICHTINGEN EN OPMERKINGEN

OVER HET

Adres der Bisschoppelijke Klerezij,

aan Z. M. den KONING gedagteekend 14 April 1853.

(1 Joann. ... 19.)

Aangeboden aan Katholieken en Protestanten, door een R. C. Pastoor. Prijs . . . . . 25 Cents.

NIEUWE

INLICHTINGEN EN OPMERKINGEN

NOPENS DE

ERKENNING

DER

OUD-BISSCHOPPELIJKE KLEREZY

ONDER DE OUDE STAATS KERK

en later, Aangeboden aan Katholieken en Protestanten door H. J. SONJEE, R. K. Pastoor te Noordwijk.

Prijs 20 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.